

Aarhus Kommune
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand
Teknik & Miljø

Dato 14/8 2019

Friluftsrådet takker for muligheden for at komme med indspil til Aarhus Kommunes arbejde med planstrategi 2019.

En grønnere by med mere blåt

Aarhus skal være en endnu grønnere by. Vi skal ikke alene bevare vores skove, strande og de grønne åndehuller, men også skabe nye grønne, rekreative områder, der fremmer den sunde livsstil og mødet mellem mennesker. De grønne og blå oplevelsesmuligheder er i høj grad noget af det der former Aarhus som en attraktiv by at bosætte sig og bidrager hver eneste dag til at byens borgere lever et godt liv.

Dette skal også spille sammen med vores klimatilpasning og vores håndtering af de stigende regnvandsmængder. Vandet skal være synligt i Aarhus og give liv og værdi – mere blåt.

Vi er glade for at Aarhus kommune har fokus på dette og er enige.

Forskning viser, at mennesker med adgang til naturen og grønne åndehuller har en bedre sundhed. Der er en sammenhængen mellem hvor grønne områder man er opvokset i. og graden af psykisk sygdom som voksen.

Friluftsrådet har følgende specifikke kommentarer/bemærkninger:

Bevarelse af grønne åndehuller

Her må vi desværre konstatere, at Aarhus Kommune ikke har den store succes med at bevare de grønne arealer inden for Ringgaden. Man sikrer desværre ikke, i forbindelse med salg af grunde mm, at der også skal indtænkes nye grønne områder, eller at de som allerede eksisterer bevares. Et eksempel er salget af Aarhus Amtssygehus, hvor fredskovspligten pludselig ophører og et grønt område på grunden forsvinder.

På byggeplaner ses der ofte grønne områder indtegnet, men når byggeriet er tilendebragt, så er disse på mystisk vis forsvundet. Her kunne vi godt tænke os, at Aarhus Kommune laver en bedre opfølgning og i forbindelse med ibrugtagningstilladelsen sikrer, at det som er lovet er til stede og der ikke gives tilladelse før alt er OK.

En anden tilgang kunne være, at Aarhus Kommune i forbindelse med udvikling af eksisterende områder fra "industriområder" til boligområder sikrer, at der etableres grønne områder, kiler og lignende. Et sådan tiltag vil være med til at sikre beboere og andre mulighed for at bevare tilknytningen til det grønne samt fremme de sundhedsfremmende aspekter som sådanne muligheder giver. De grønne

åndehuller og de muligheder for friluftsliv der er der er meget for borgernes ve og vel og dermed i sidste ende for om Aarhus bliver ved med at være en attraktiv by at bo i.

Temaplaner

Sammenhæng mellem naturområder

Det er selvsagt en nødvendighed for at udøve friluftsliv at der findes noget natur man kan udøve det i. I landområderne kan naturområderne let blive fragmenterede og uden en nævneværdig sammenhæng. Ligesom der er behov for korridorer som kan sikre at dyr og planter kan bevæge sig mellem forskellige naturområder er det også meget vigtigt at tænke på at friluftslivet skal have mulighed for at bevæge sig mellem områderne – Og som friluftsudøver vil man også hellere færdes langs et læhegn eller et vandløb end ude ved hovedvejen. Derfor er der god mening i at tænke friluftslivet ind når der tænkes grønt danmarkskort og forbindelseslinjer for naturen.

Natur og en høj biodiversitet er med til at sikre højere kvalitet på de oplevelser man får gennem friluftslivet så derfor er god biodiversitet også vigtigt for Friluftsrådet.

- Sikre at mindst 25% af beskyttede naturområder og halvskovområder plejes
- Tilpas plejen så der bevares blomstrende urter til insekter i sommermånederne
- Sikre en restriktiv behandling af sager om nedlæggelse af veje og stier

Grøftekanter

Fungerer som spredningskoridorer

Biologiske værdier Grøftekanter er iøjnefaldende natur og dermed synlig adspredelse for mennesker i trafikken, både på landet og i byen. De kan i sig selv bidrage med et rigt og varieret plante- og dyreliv og samtidig i et vist omfang fungere som korridor for spredning af dyr og planter i det åbne land. På den måde giver det også stor værdi for friluftslivsoplevelserne.

- Der udarbejdes et lokalt regulativ for pleje af grøftekanter

Se også Uddybende kommentarer/noter.

Landskabet

Natura 2000 og § 3 områder

Biologiske værdier

En lang række naturområder er beskyttet af lovgivningen. Det er her, man finder nogle af de største naturværdier med stor rigdom af plante- og dyrearter. Det er derfor også disse områder hvor de største oplevelsesværdier findes for friluftslivet.

Beskyttelsen betyder, at der kun må foretages vedligeholdelse som hidtil, og at vandløbets struktur og vandføringsevne ikke må ændres. En del af de bedste § 3-beskyttede arealer ligger inden for et Natura 2000-område.

Forslag til forbedring af biodiversiteten

Det er vigtigt at både kommunen som borgere inddrages i bevarelse af biodiversitet. F.eks. har Odder kommune inddraget borgerne aktivt i et sådant arbejde. Måske Aarhus kommune kunne skele til dette.

Se også Uddybende kommentarer/noter.

Kulturmiljøer

Kulturhistoriske værdier i landskab og byer.

Kulturmiljøerne er også med til at give oplevelser i friluftslivet.

Her findes retningslinjerne også meget bløde og hensigtsagtige, vi foreslår:

- At der tages initiativ til, at tilstanden forbedres i 25% af de udpegede kulturmiljøer gennem planlægning, administration, plejeforanstaltninger
- At stengærde og jordvolde registres.

Friluftsrådet Aarhus Bugt står gerne til rådighed hvis der er ønske uddybende kommentarer ligesom vi også gerne vil deltage i den videre planlægning.

Med venlig hilsen

Friluftsrådet Aarhus Bugt



J. P. Schou Nielsen
Formand



Flemming Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Uddybende kommentarer/noter:

Landskabet

Natura 2000 og § 3 områder

Biologiske værdier

En lang række naturområder er beskyttet af lovgivningen. Det er her, man finder nogle af de største naturværdier med stor rigdom af plante- og dyrearter. Det er derfor også disse områder hvor de største oplevelseværdier findes for friluftslivet.

Moser kendetegnes ved højere urte- og kratvegetation i fugtige til decideret våde områder. Begrebet ”mose” dækker over både naturtypen rørsump, pile- og skovsump, højmoser, kær og vældmoser.

Fersk eng er et fugtigt, fersk lavbundsareal med lavtvoksende, lyskrævende plantearter. Enge er påvirket af høslæt, græsning eller oversvømmelse og findes oftest i ådale eller nær søer.

Strandenge ligger langs kyster som flade, saltvandspåvirkede områder mellem havet og det bagvedliggende land. På græssede strandenge udvikles arealer med artsrige plantesamfund af salttålede græsser og urter, mens der på ugræssede arealer dannes artsfattig rørsump.

Overdrev er tørbundsarealer med lavtvoksende, artsrig urtevegetation eller lysåbne krat. overdrev bevares åbne ved tilbagevendende græsning eller høslæt. overdrevene findes oftest på kuperede arealer, f.eks. skrænter langs kysten eller i ådale. Sammensætningen af plantearter afhænger af, om jordbunden er sur eller kalkrig

Det gælder både de naturlige, de regulerede eller uregulerede vandløb, og i et vist omfang også grøfter og kanaler.

Beskyttelsen betyder, at der kun må foretages vedligeholdelse som hidtil, og at vandløbets struktur og vandføringsevne ikke må ændres. En del af de bedste § 3-beskyttede arealer ligger inden for et Natura 2000-område.

Forslag til forbedring af biodiversiteten

De økologiske forhold og biodiversiteten i naturtyperne er meget forskellige, men en række generelle tiltag er ens for naturtyperne.

- Først og fremmest skal biodiversiteten sikres i de områder, hvor den allerede findes.
- Lav en målrettet, fokuseret indsats for enkelte arter og naturtyper, hvor det er nødvendigt, og på tilstrækkeligt store arealer.
- Udlæg udyrkede bræmmer om sårbar natur, både tør og våd.
- Brug pletvis afbrænding som plejemetode i næringsfattig natur.
- Genopret tidligere opdyrkede og afvandede naturområder, søer og vandhuller.
- Skab sammenhæng mellem opsplittede naturområder.
- Etabler ekstensiv afgræsning eller høslæt på uplejede naturarealer. Anvend gerne helårsgræsning uden tilskuds fodring, at afgræsningen er ekstensiv. Skift gerne mellem pleje og

ro i delområderne fra år til år for at opnå det maksimale antal levesteder. Små, men vigtige levesteder kan plejes af lokalt etablerede høslætlaug. Afslået materiale skal fjernes.

- Lad nogle områder ligge urørt i perioder på 5-10 år, men overvåg udviklingen nøje. Lad vegetationsudviklingen forløbe helt frit på andre.
- Fjern næringsrigt muldlag, så den næringsfattige mineraljord blottes.
- Sørg for at sårbare arter er uforstyrrede i yngleperioden.
- Bekæmpelse af indslæbte arter kæmpe-bjørneklo og japansk pileurt der breder sig aggressivt i naturen, hvor det giver mening